

deshju po njivah taka fkorja naredila, de ajda, tako rekozh sabita, rafti sazheti ni mogla. Vsi so pufili ajdo in njive, kakorfhne so bile; — nek umen mosh je pa prevdaril, de fksi terdo fkorjo ajda pognati ne more. Kaj je storil? Defi je ravno ajda she kal naredila, je vunder she enkrat njivo preoral in prevlekel in veselje ima, de njegova ajda na zelim Rupnifhkim polju nar lepfhi stoji; druge so pa flabe in redke. —

Zhe tudi to ravnanje nizh noviga ni, pa je vunder veliko kmetov, ki ne vejo, de je gotovo dobro in v mnosih fkuhnjah vterjeno, de se njive po fetvi, zhe desh vfjano shito sapere in se po tem v vrozhini fkorja po polju naredi, preorjejo ali faj prevlezhejo.

Nekaj sa strojbarje.

Strojbarjem, kersnarjem in tistim, ki se s frojbarfkimi in kersnarfkimi rezhmi pezhajo in se vezhji del smerekoviga lubja in jeshiz poplushijo, samorem is svoje fkuhnje povedati, de ni famo smerekovo lubje, temuzh tudi verbovo sa zhreflo dobro. Verb veliko in urno ob vodah in na mokrim fvetu srafte, ktere v butarah s lubjem vred sa kurjavo imajo; tudi jerbafte in pletenize is njih pletó; pa lubja od mladik ne porajtajo in fhkoda je, de to ljudje is nemar pufhajo. Ne le lubje od debela, temuzh tudi od mladik in perje je dobro sa stroj, zhe se ob takim zhafu napravlja in popravlja, ko se she ni zhifto isfhufhilo.

Sa bolj debelo ufne da tudi mezefnjevo lubje dobro zhreflo; pa takrat, kadar ima nar vezh foka v febi, ga nar menj porajtajo. Opomniti se pa mora, de je famo vnotrajna fran tega lubja slafiti, kakor vfaziga sploh, sa strojbo pripravna; unajne hrafte se morajo, dokler she lubje ni rasfekano, odstergati.

Tudi bresovo lubje je dobro, slafiti sa terdnjshi ufne. Smerekovi fershi in lupine od divjiga koftanja so tudi dobri, in tefhko ni, jih veliko nabirati, ker se lahko klatiti dajo, kadar dosorijo. Sa temi pa hrafovje s svojo fkorjo, s mladikami in s perjem vse dá, kar je sa strojbo dobriga ufna treba.

Kako se is tega ali uniga lubja od imenovanih dervéf zhreflo pripravlja, se vfak lahko poduzhi, in s veseljem fim pripravljen ali v pisnih ali pa s besedo vfaziga poduzhiti. She v letu 1826 v mezju roshniga zveta fim od tega v Dunajfkih novizah pifal in strojbarji v moji fofefki so po frezhi tako florili. Od takrat fim s pomozhjo kmetov svojih blishnih krajev to rezh tako daljezh dognal, de mi sadaj hrafoviga in verboviga lubja toliko pripeljejo, de 20 do 25 tavshent teletnjin v letu vfrojim. Zhe bi se v vezh krajih nafhiga zefarftva taziga boljfhiga lubja sa zhreflo poplushili, bi se tudi ufne kmalo poboljfhalo in kmalo bi nafhi frojbarji unajnim kof bili.

J. Javernik,

vlastnik strojbarfke fabrike v Wilhelmsburgu v Avstrii.

Zoperniza.

Pred vezh létmi se je bila mlada vidova is Krafa na Pivko omoshila in prifhla v neko val ne slo daljezh od Pofojne na terdo kmetijo. Na Krafu je od starih zhafov navada bila na spomlad vse shita opleti in Krafhovke so od nekdej sa pridne plevize imeli; sakaj nobena ni per tem delu pozhenila, kar sa gerdó dershe, temuzh fkluzheno perpognjena ga je zhverfto opravila. Tudi je krafhka psheniza v dobroti in zeni banafhki enako fhteta. V Kraju pa, kamor je bila mlada vidova perpeljana, ni bilo navade shita pléti. Njo je ferze bolelo in mito se ji je storilo, kadar je vidila, de plevel shita preráfva in mori. Terdno je fklenila po svojí domazhi fhegi shita opleti. Od svojih domazhkih opravil in hifhniga dela se je po urah otergovala, posebno v jutru sгодaj, in je vse svoje shita oplela. V kratkim zhafu

fo sazhele nje popred blede shita f-zhernevati k nje velikimu poveseljenju, in ker je to od leta do leta florila, so se nje shita ozhitno v raftvi, v klafji in sernji od vfih drusih raslozhile. Nje fofedinje, bodif, de so bile nevoljne noviga dela, ktero jim je bila pokasala, ali bodif, de so ji bile nevosfhljive savolj njenih lepfhkih perdelkov, ali pa de so hotle le po shenfko nad njo fi svoje jesike brufiti, — so jo zopernizo imenovale. „Na zopernije se mora saftopiti“ so rekle med seboj, ker sna storiti, de so nje shita lepfhi od vfih drusih shit. Oh, de bi vunder vse Krajnize, de bi vse Slovenke po zeli Iliriji take zopernize postale! koliko vezh in zhiftejfhiga in lepfhiga shita bi se perdelovalo! ko bi ga flednja Ilirka s pletvijo le dva mernika perdobila, ali bi ga ne dala zela Ilirija faj 400,000 polovnikov vezh?

Slednji rasumni kmetovavez fposna, de shitna plevel more veliko sdati, in se bogato plazhati. Kar na njivi plevel shivesha pojé, tega shito ne dobi; to je vunder gola refniza. Vezh ko jih is ene fklede je, menj na eniga pride. Plevel, ko njivo preráfe, shito dufhi in mori; ko se pa s plevelam vun vershe in pokonzha, ne more vezh shitnim koreninizam potrebniga shivesha kratiti; shito se srezhi, to je, pride bolj na dan in se bolj sponafha. Dalej je preprizhana refniza, de flednji semeljki sad bolj shivo in zhverfto rafe, ko se v pravim zhafu semlja okolj njega srufhi ali srahlja, de srak (luft), gorkota in mokrota loshej do korenin pride. Ko bi se tedaj shita, posebno kjer so možno plevelne, enkrat ali she zló dvakrat v pravim zhafu, to je, preden v kolenza gredo, — oplele, bi snalo to per 10 mernikih eniga, dva, ali she zló tri mernike pervrezhi. Kolikajn shita vezh! vse pred 40 létmi fim v ozhitnih novizah bral, de v nekterih Anglefhkih krajih so shita po trikrat opleli, in to s saupanjam, de bi jim toliko vezh pervergle in delo povernile. Na eni njivi se sna 5 ali 10, pa tudi 20, ja she zló 30 polovnikov perdelati.

Poleg shegna boshjiga je vse na tem leshezhe, kako se gnoji in kako se vse druge dela storijo.

M. Vertovz.

Urno, kaj je noviga?

(Is Vipave nam pifhejo): „Vina bomo letaf, zhe vse prav po frezhi pojde, komaj komaj pol toliko pridelali, kakor vláni. Terte nifo v enakim zhafu zvetéle in tergalo se bo zhes vfo navado morebiti komaj v sazhetku méfza kosaperfka. Vno vlanfkiga pridelka je vezhji del prodano; kar ga je she, ga, zhe ravno malo sdaj po njem poprafhjujejo, vunder drago dershe, ker se bo, zhe ne pred terganjam, pa po terganju, s velikim dobizhkam lahko prodalo.“

Popravik.

V listu 9. numere pod stavkam: k metijfka shola, v nar poplednji versti se je per natisnenju beseda fkasila; namest sveftili beri sverftili.

Shitni kup.	U Ljubljani		U Kraju	
	2. kimoveza.		28. velikiga ferpana.	
	fl.	kr.	fl.	kr.
1 mirnik Pshenize domazhe	1	23	1	23
1 „ „ banafhke	1	24	1	23
1 „ Turfhize . . .	—	—	1	1
1 „ Sorfhize . . .	—	—	1	10
1 „ Ershi . . .	—	54	—	59
1 „ Jezhmena . . .	—	52	—	53
1 „ Profa . . .	—	57	1	3
1 „ Ajde . . .	—	57	1	4
1 „ Ovfa . . .	—	37	—	36

V Ljubljani. Natisnil in saloshil Joshef Blasnik.